

تمایز یافتگی، عزت نفس و مسئولیت پذیری در نوجوانان

www.ketab.ir

مؤلف:

جابر عزیزی

سرشناسه	عزیزی، جابر، ۱۳۶۵-
عنوان و نام پدیدآور	تمایزیافتگی، عزت نفس و مسئولیت پذیری در نوجوانان/مؤلف جابر عزیزی.
مشخصات نشر	تهران: شاپرک سرخ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۵۵ ص.
شابک	۶۵۰۰۰۰ ریال 9-518-463-600-978:
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۳۲-۱۵۵.
موضوع	نوجوانان -- روان شناسی
موضوع	Adolescent psychology :
موضوع	تمايز (شناخت)
موضوع	(Differentiation (Cognition :
موضوع	عزت نفس -- جنبه های روان شناسی
موضوع	Self-esteem -- Psychological aspects :
موضوع	خانواده ها -- جنبه های روان شناسی
موضوع	Families -- Psychological aspects :
موضوع	مسئولیت در نوجوانان
موضوع	Responsibility in adolescence :
رده بندی کنگره	۷۲۲BF :
رده بندی دیویی	۵/۱۵۵ :
شماره کتابشناسی ملی	۸۳۲۵۲۷۶ :
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

تمایزیافتگی، عزت نفس و مسئولیت پذیری در نوجوانان

- مؤلف : جابر عزیزی
- نوبت چاپ: اول تابستان ۱۴۰۰
- ناشر : شاپرک سرخ
- چاپ و صحافی: شاپرک
- شمارگان : ۱۰۰۰
- قیمت : ۶۵۰۰۰ تومان
- شماره شابک: ۹-۵۱۸-۴۶۳-۶۰۰-۹۷۸

انتشارات شاپرک سرخ

تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴ واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰ www.shaparac.com ۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

www.hanistore.ir فروشگاه اینترنتی

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به نویسنده بوده و هرگونه تکثیر و کپی برداری

از آن بلامانع نیست. هرگونه نقض قوانین، پیگرد قانونی خواهد داشت.

۹	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: کلیات
۱۴	مقدمه
۲۰	اهمیت موضوع
۲۲	نوجوانی
۲۹	فصل دوم: تمایز یافتگی
۳۰	تمایز یافتگی
۳۱	ویژگی های افراد تمایز یافته و تمایز نیافته
۴۱	ابعاد تمایز یافتگی
۴۵	فصل سوم: عزت نفس
۴۶	عزت نفس چیست؟
۴۷	تعریف عزت نفس
۴۸	ماهیت عزت نفس
۴۹	نحوه شکل گیری عزت نفس
۵۵	علل پیدایش عزت نفس
۵۷	نشانه های عزت نفس
۵۸	نظریه های عزت نفس
۶۴	مؤلفه های اساسی عزت نفس
۶۷	ابعاد عزت نفس
۷۱	عوامل مؤثر بر عزت نفس
۷۵	نقش والدین در افزایش عزت نفس

۸۱	فصل چهارم: مسئولیت پذیری
۸۲	مسئولیت پذیری
۸۳	مسئولیت پذیری از نظر اسلام
۸۵	تعریف مسئولیت پذیری
۸۶	اهمیت مسئولیت پذیری
۸۷	ویژگی های افراد مسئولیت پذیر
۸۸	چرا مسئولیت می پذیریم
۸۸	پیامد های عدم پذیرش مسئولیت
۸۹	مهمترین موارد افزایش دهنده حس مسئولیت پذیری در افراد
۹۰	اهمیت اجتماعی و تربیتی مسئولیت پذیری
۹۱	نظریه های مسئولیت پذیری
۹۷	رویکردهای مرتبط با مسئولیت پذیری
۱۰۳	فصل پنجم: ساختار قدرت در خانواده
۱۰۴	مقدمه
۱۰۸	تعاریف قدرت در حوزه خانواده
۱۱۲	ابعاد قدرت در خانواده
۱۱۳	روابط قدرت در خانواده
۱۱۵	الگوی ساختار خانواده
۱۱۷	پیشوه اعمال قدرت در خانواده (راهبرد برخورد زن و شوهر)
۱۱۹	عوامل مؤثر بر توزیع قدرت خانواده
۱۲۸	نظریه های خانواده
۱۴۳	منابع و مآخذ

پیشگفتار

خانواده یک نظام اجتماعی است که ویژگی‌های خاص خود را دارد و از یک ساخت نظام دار قدرت برخوردارست. هر خانواده‌ای برای حفظ و پیشبرد اهداف خود، یکپارچگی و تمایز میان اعضا، ایجاد تعادل و انتقال ارزش‌ها، مرزهایی را تدوین می‌کند. نوع مرزها در روابط بین اعضای خانواده تأثیر دارند. طبق دیدگاه خانواده درمانی ساختاری، مرزها می‌توانند گسسته، در هم تنیده و بهنجار باشند. اینکه خانواده چقدر در ایجاد و حفظ مرزهای بهنجار موفق باشد، تعیین کننده‌ی میزان سلامت و آشفته‌گی نظام خانواده است. از آنجا که خانواده‌های سالم نقشی بنیادین و بی بدیل در ساختار یک جامعه سالم ایفا می‌کنند، شناسایی عوامل تعیین کننده مرزهای خانواده سالم، می‌تواند ما را در رسیدن به یک جامعه سالم یاری دهد. کارکرد و نفوذ والدین تنها در جنبه ارثی خلاصه نمی‌شود و خود سلسله مراتب قدرت و انتخاب سبک فرزند پروری مناسب می‌تواند تأثیر مهمی در شکل‌گیری تمایز یافتگی بیشتر فرزندان داشته باشد و بالعکس ارتباطات نادرست والدین با یکدیگر و با فرزندان نقش مهمی در ایجاد مشکلات رفتاری و اخلاقی و اجتماعی دارد (زهراکار و جعفری، ۱۳۹۵).

شیوه‌های فرزند پروری ابعاد رشدی مختلفی را در فرزند تحت تأثیر قرار می‌دهد که یکی از این عوامل عزت نفس و مسئولیت پذیری است. عزت نفس به منزله مجموع نگرش‌ها و عقایدی است که افراد در روابط خویش با دنیای بیرونی ابراز می‌کند. باور نسبت به موفقیت شخصی، بسیج خویشتن با توجه به اهداف تعیین شده، به منزله بازخوردهای هستند که با عزت نفس پیوستگی مستقیم دارند، به عبارت دیگر عزت نفس به یک حالت روانی پوشش می‌دهد که فرد را آماده می‌سازد تا نسبت به انتظار

موفقیت و پذیرش آن و تعیین کننده‌های شخصی واکنش نشان دهد. عزت نفس به منزله بیان تأیید یا عدم تأیید فرد نسبت به خویشتن است و نشان می‌دهد که تا چه اندازه فرد خود را توانا، ارزنده و پر اهمیت می‌داند. عزت نفس پایه‌های اصلی شخصیت نوجوان را پی ریزی می‌کند و در طول مدت زندگی، مهارت‌های ادراکی و فکری نوجوان پیچیده‌تر و عمیق‌تر می‌شود؛ به طوری که نوجوان واقعیت‌ها را بر خود ارزیابی می‌کند. ارزیابی پی در پی مثبت و منفی از عملکرد فرد، تأثیر مستقیمی بر عزت نفس بالا و ارزیابی منفی، عزت نفس را پایین می‌آورد. مسئولیت پذیری یعنی قابلیت پذیرش، پاسخگویی و یا به عهده گرفتن کاری که از کسی درخواست می‌شود و شخص حق دارد که آن را بپذیرد و یا رد کند. مسئولیت پذیری، در روند صحیح رشد انسان‌ها پدید می‌آید. واگذاری مسئولیت به فرزندان و شرکت دادن آنان در دوره نوجوانی در بده بستان‌های اجتماعی برای تمهیل رشد انسانی و ورود به دوره جوانی و بزرگسالی ضرورتی انکار ناپذیر است. کار کردن بیان هر انسان سالم و درمان‌گر احساسی نگری و خیال پردازی نوجوانان است. نوجوانی که به دنیای کار وارد می‌شود، فشارهای ناشی از هیجانات نوجوانی را بهتر تحمل کرده و رشد اجتماعی، فکری و عاطفی و تسریع می‌شود، مهم‌تر این که به نوجوانان فرصت داده می‌شود، ایده‌های خود را در جریان کار به مرحله آزمایش گذاشته و از این راه رشد خود را به تدریج گسترش دهد، طرح مناسبی برای ایفای نقش‌های شغلی و اجتماعی خود ریخته و برنامه زندگی خویش را تعیین کنند. محققین معتقدند اگر همه افراد به مسئولیت‌های خود عمل کنند و خود را متعهد به انجام آن بدانند جامعه با پیشرفت بیشتری روبه رو بوده و از بسیاری جرم و جنایت‌ها کاسته خواهد شد. در این میان خانواده به عنوان

اولین نهادی که فرد از بدو تولد بسیاری ابعاد شخصیتی خود را از آن می‌گیرد، نقش مهمی در ایجاد مسئولیت پذیری افراد دارد (دیدار، مریم، ۱۳۹۲).

آدمی جسمی دارد و ذهنی، بر او روزگاری گذشته است و می‌گذرد و در هر زمان سرگذشتی دارد: کودکی، نوجوانی، جوانی، میانسالی و پیری. "مسئله کودک"، "در وابستگی‌ها و دلبستگی‌ها و نیز در داشته‌ها و نداشته‌ها شکل می‌گیرد". "مسئله میان سالی"، "گذشته‌هاست و دغدغه‌هایی که گذشته را مرور می‌کنند و مسئله یک جوان" آینده است. آینده‌ای که تحت تأثیر عوامل مختلف شکل خواهد گرفت. دوره نوجوانی، حدفاصل کودکی و بزرگسالی است و از حساس‌ترین و بحرانی‌ترین مراحل زندگی آدمی به شمار می‌رود. انتقال از کودکی به بزرگسالی امری تدریجی اما همراه با پیچیدگی‌ها و دشواری‌هایی است که در ارتباط تنگاتنگ با زمینه‌های خاتوادگی، اجتماعی و فرهنگی زندگی فرد صورت می‌گیرد. این دوره، همان پلی است که فرد باید طی کند تا بتواند جایگاه خود را به عنوان یک فرد رشد یافته، مستقل و خلاق در جامعه باز کند (عمویی، ناهید، ۱۳۹۴).

جابر عزیزی